

Відділ культури і туризму  
виконавчого комітету Славутицької міської ради  
Славутицька міська централізована  
бібліотечна система

**«НІЖНИЙ ЛІРИК»**

До 85-річчя з дня народження  
Ліни Костенко

*Бібліографічний показчик*

Видання друге, доповнене

Славутич 2015

Даний бібліографічний покажчик підготовлений відділом довідково-бібліографічного обслуговування Загальноміського бібліотечно-інформаційного центру м. Славутича.

Видання присвячене відзначенню у 2015 році 85-річчя від дня народження Ліни Костенко – української поетеси, громадської діячки, найяскравішої зірки на небі сучасного українського письменства.

Покажчик містить біографію, публікації про життя і творчість поетеси, розробки уроків, позакласних заходів, сценаріїв, інтернет-ресурси про життя і творчість Л. Костенко.

Матеріал розміщений за розділами в алфавітному порядку.

Посібник розраховано на широке коло читачів.

Укладачі:

Соловйова Л.О., Панова Л.І.  
Янченко О.О.

Комп'ютерний

Соловйова Л.О.

набір:

Відповідальна

Портная Н.В.

за випуск:

*Творчість Ліни Костенко – приклад  
шляхетного служіння поезії. І докір  
тим, хто свою іскру Божу послідовно  
глушив марнослів'ям кон'юктури.*

В. Базилевський

## **Біографія Ліни Костенко**

Ліна Костенко – ніжний лірик, глибокий філософ, який уособлює совість, цвіт всього народу.

Ліна Василівна Костенко народилася 19 березня 1930 р. в місті Ржищів, Київська область – українська письменниця (шестидесятиця), поетеса. Лауреат Шевченківської премії (1987).

Народилась у родині вчителів.

У 1936 році родина перебралась із Ржищева до Києва, де майбутня поетеса закінчила середню школу.

Після закінчення середньої школи молода поетеса навчається в Київському педагогічному інституті, а згодом – у Московському літературному інституті імені О.М. Горького, який закінчила в 1956 році. Ліна Костенко була однією з перших і найпримітніших у плеяді молодих українських поетів, що виступили на рубежі 1950-1960-х років. Період так званих в історії «шестидесятників» створив новітні стилі в українській літературі, змусив творити щось нове, щось авангардне, але, як і завше, безжалісне та максимально критичне по відношенню до влади і тодішнього режиму.

Збірки її віршів «Проміння землі» (1957) та «Вітрила» (1958) викликали інтерес читача й критики, а книга «Мандрівки



серця», що вийшла 1961 року, не лише закріпила успіх, а й засвідчила справжню творчу зрілість поетеси, поставила її ім'я поміж визначних майстрів української поезії. Ці сміливі кроки в «літературотворенні» стали червоним світлом для «церберів» радянської влади. Майстриня українського слова відчувала і, напевне, знала, що ще зовсім недовго вона зможе писати і видаватися вільно.

Творчий розвиток Ліни Костенко – поетеси гострої думки і палкого темпераменту – не був позбавлений ускладнюючих моментів. Обмеження свободи творчої думки, різні «опали» в часи застою призвели до того, що досить тривалий час вірші Л. Костенко практично не потрапляли до друку. Та саме в ті роки поетеса, незважаючи ні на що, посилено працювала, крім ліричних жанрів, над своїм найвидатнішим до сьогодні твором – романом у віршах «Маруся Чурай», за який вона 1987 року була удостоєна Державної премії УРСР імені Т.Г. Шевченка.

Книги Л. Костенко «Над берегами вічної ріки» (1977), «Маруся Чурай» (1979), «Неповторність» (1980) стали небуденними явищами сучасної української поезії, явищами, які помітно впливають на весь її подальший розвиток. Так, як вона подивилася на проблему жіноцтва, її одвічні болі, так ніхто й ніколи не наважувався говорити про стереотипність думок і традицій. «Моя любов сягала неба, а Гриць ходив ногами по землі!» – обман, жорстокість буденності – усе це пролунало в «Марусі Чурай». Ліна Костенко була великим знавцем жіночої натури, незламним воїном за честь жінки, такий собі лицар у залізних обладунках під якими ховається чутлива, ніжна і красива жінка. Інколи за це її називають феміністкою середини ХХ століття.

Перу поетеси належать також збірка поезій «Сад нетанучих скульптур» (1987) та збірка віршів для дітей «Бузиновий цар» (1987). Спільно з А. Добровольським – кіносценарій «Перевірте свої годинники» (1963).

Стала почесним професором Національного університету «Києво-Могилянська академія».

Має чимало регалій: почесний доктор Чернівецького національного університету (2002); лауреат Державної премії ім. Тараса Шевченка (1987, за роман «Маруся Чурай» і збірку «Неповторність»); лауреат Міжнародної літературно-мистецької премії ім. О. Теліги (2000). Також її було нагороджено Почесною відзнакою Президента України (1992) і Орденом князя Ярослава Мудрого V ступеня у березні 2000 року.



Вже вісімнадцять років поспіль разом з історико-географічною експедицією Ліна Костенко виїжджає у Чорнобильську зону, щоб вивчати унікальну історію Полісся і художні цінності краю. Там вона знаходить спокій для душі, черпає натхнення до творчої праці. Чорнобильська зона... Мертвий край... Але то тут, то там є ще люди, є новосели, які не можуть жити без рідної їм землі, так люблять свій край, бо все з того українського чорнозему – і хліб насущний, і слово, і пісня. Вражень у неї багато, і лягають вони у записник, а вдома поетеса творить. Тож ітиша тиші потрібна, щоб зосерeditись і узагальнити побачене, пригадати цікаві деталі.

Поетка Ліна Костенко – наша сучасниця, як митець вона «вписана» у свій час. Її творчість стала небуденним явищем сучасної української поезії, явищем, яке на наших очах помітно впливає на весь її подальший розвиток. Увібралши в себе національні ідеали й найкращі риси живої народної мови, ідейною вагомістю, образною довершеністю вона вона підносить українську літературу на рівень найліпших зразків європейської художньої творчості. Національні проблеми, які досягли в поезії

Ліни Костенко найвищого ступеня узагальнення, проникають у свідомість читача, викликаючи активне співпереживання.

## **Відомі твори**

- Берестечко
- Вже почалось, мабуть, майбутнє
- Віяло мадам Полетики
- Дума про братів Неазовських
- Життя іде, і все без коректур
- Маруся Чурай
- Моя любове
- Мій перший вірш
- Пастораль
- Розкажу тобі думку таємну
- Світлий сонет
- Старенька жінка
- Тут обелісків ціла рота
- Умирають майстри
- Чекаю дня, коли тобі скажу
- Сніг у Флоренції (Драматична поема)
- Страшні слова, коли вони мовчать
- Виходжу в сад, він чорний і худий

## Твори Ліни Костенко

**Костенко Л.** Балада про дим // Балади / Упоряд. С. Крижанівський. – К: Дніпро, 1981. – С. 183.

**Костенко Л.** Берестечко: Історичний роман. – К.: Укр. письменник, 1999. – 157 с.

**Костенко Л.** Берестечко: Історичний роман. – 2-е вид. – Львів: Каменяр, 2007. – 170 с.

**Костенко Л.** Берестечко (Уривок із роману) // Дорогами і стежками історії України: Зб худож. творів: Для мол. та серед. шк. віку / Автор-упоряд. М. Слабошицький – К: Школа, 2004. – С. 198. – (Хрестоматія школяра).

**Костенко Л.** Бузиновий цар: Казка / Л. Костенко // Українські літературні казки / Упоряд. О. Шевченко, Т. Качалова; Передм. А Костецького. – К.: Школа, 2005. – С. 98-99. – (Серія «Хрестоматія школяра»).

**Костенко Л.** Гуманітарна аура нації, або Дефект головного дзеркала: Лекція, прочитана в Національному університеті «Києво-Могилянська академія» 1 вересня 1999 р. // Українське слово: Хрестоматія укр. літератури та літературної критики ХХ ст. В 4-х кн. – Кн. 4. – К: Аконіт, 2001. – С. 21-32.

**Костенко Л.** З вираного. Поезії // Вітчизна. – 2005. – № 3-4. – С. 2-7.

**Костенко Л.** «І тільки злість буває геніальна» // Україно, нене моя!: Сповідь: поезії, писанки...: Зб. / Упоряд. та приміт. О. Шевченка. – К: Веселка, 1993. – С. 111-112.

**Костенко Л.** Навчальний посібник-хрестоматія / Упоряд. Г. Кличека. – Кіровоград: «Степова Еллада», 1999. – 320 с.

**Костенко Л.** Погасли костища стоянок // Дорогами і стежками історії України: Зб худож. творів: Для мол. та серед. шк. віку /

Автор-упоряд. М. Слабошицький – К: Школа, 2004. – С. 6. – (Хрестоматія школяра).

**Костенко Л.** Поезії // Веселка. Антологія української літератури для дітей в трьох томах. Т. 2: Твори рад. періоду. Поезія. Для мол. та серед. шк. віку / Упоряд., біогр. нариси Б. Чайковського. – К: Веселка, 1984. – С. 481-485.

**Костенко Л.** Поезії // Відлуння десятиліть. Українська література другої половини ХХ ст.: Навч. посібник / Упоряд. М. Сорока. – К: Грамота, 2005. – С. 7-160. – (Шк. б-ка).

**Костенко Л.** Поезії // Живиця: Хрестоматія укр. літератури ХХ ст.: У 2 кн. - Кн. 2 / За ред. М. Конончука; Упоряд. М. Конончук та ін. – К: Твім інтер, 1998. – С. 391-422.

**Костенко Л.** Поезії // Жінка. – 2005. – № 3. – С. 4.

**Костенко Л.** Поезії // Золотий гомін. Українська література: Хрестоматія для 11 класу серед. школи / Упоряд. О. Непорожній. – К.: Освіта, 1994. – С. 510-530.

**Костенко Л.** Поезії // Книга про Матір: Укр. поети XIX-XXI ст. / Передм. О. Омельченка; Упоряд. В. Чуйко. – К: Криниця, 2003. – С. 115-117.

**Костенко Л.** Поезії // Обрії: Зб. худож. творів для позакласного читання у 8-му кл. / Упоряд. Р. Вітренко. – К: Рад. шк., 1991. – С. 169-171.

**Костенко Л.** Поезії //... Ота стежина в нашім краю: Антологія поетів Київщини, присвячена 75-річчю утворення Київської обл. – КОТО «Культура», Біла Церква: Буква, 2007. – С. 413-416.

**Костенко Л.** Поезії // Поезія: Ліна Костенко. Олександр Олесь. Василь Симоненко. Василь Стус. – К.: Наук. Думка, 2000. – С. 186. – (Б-ка школяра).

**Костенко Л.** Поезії / Л. Костенко // Степова пектораль. Поетична антологія. Від Т. Шевченка до наших днів / Упорядник А. Глушак. – Одеса: Маяк, 2011. – С. 161-163.

**Костенко Л.** Поезії // Українська література: Стислий виклад змісту всіх творів за новою шкільною програмою. 10-11 кл. /Автори-упорядники Ю. Башкірова та ін. – Харків: Веста:Ранок, 2007. – С. 556-577. – (Дайджест).

**Костенко Л.** Поезії // Українська література. 11 клас: Хрестоматія / Упоряд. О. Борзенко, М. Сподарець. – 3-те вид., перероб і доп. – Харків: Веста: Ранок, 2008. – С. 556-594.

**Костенко Л.** Поезії // Українська література: Хрестоматія для 11 кл. / Упоряд.: Т. Харахоріна, Т. Ткачук, В. Адаменко. – Донецьк: ВКФ»БАО», 1999. – С. 848-865.

**Костенко Л.** Поезії // Український декламатор: Збірка віршів для укр. молоді / Упоряд. Н. і О.Зінкевичі; Передм. Р. Семківа. – К: Смолоскип, 2006. – С. 221, 303-309.

**Костенко Л.** Поезії // Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст. – В 3-х кн. – Кн. 3. – К.: Рось, 1994. – С. 200-215.

**Костенко Л.** Поезії // Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст. – В 4-х кн. – Кн. 4. – К: Аконіт, 2001. – С. 4-59.

**Костенко Л.** Поет, що ішов сходами гігантів (Скорочено): Про Лесю Українку // Українське слово: Хрестоматія укр. літератури та літературної критики ХХ ст. В 4-х кн. – Кн. 1. – К: Аконіт, 2001. – С. 180-190.

**Костенко Л.** Рыбачка: Стих / Перевод с укр. Л. Озерова // Гимн любви: Трехтомное изд. избр. лирики поэтов мира. Т. 2: Лирика поэтов СССР. – М.: Мол. гвардия, 1990. – С. 470.

**Костенко Л.** Сосновий ліс перебирає струни....: Поезії // Гарт. – 2005. – 17 марта. – С. 6.

**Костенко Л.** Твори // Українська література: Хрестоматія для 11 кл. серед. навч. закладів / Упоряд. Р. Мовчан, Ю. Ковалів. – Київ; Ірпінь: ВТФ «Перун», 1999. – С. 455-473.

**Костенко Л.** Чайка на Крижині: Уривок з поеми. Крила: Вірш // Українська література. Стислий виклад змісту всіх творів за новою шкільною програмою. 7-8 класи / Автори-упорядники В. Доля та ін. – Харків: Веста: Ранок, 2008. – С. 47-49. – (Дайджест).

### **Про життя і творчість Ліни Костенко**

**Андрусенко В.П. и др.** Лина Васильевна Костенко. Роман в стихах «Маруся Чурай» / В. Андрусенко и др. // 50 знаменитых украинских книг. – Харьков: Фолио, 2004. – С. 389-400. – (100 знаменитых).

**Бажан М.** Поема про кохання і безсмертя: До ювілею Л. Костенко // Дивослово. – 2005. – № 3. – С. 53-54.

**Базилевський В.** Поезія як мислення: Ліна Костенко // Дніпро. – 1990. – № 3. – С. 106-116 // Українське слово: Хрестоматія укр. літератури та літературної критики ХХ ст. – В 3-х кн. – Кн. 3. – К: Рось, 1994. – С. 182-197.

**Бакула Б.** Історія і поезія: Творчість Ліни Костенко // Дивослово. – 2000. – № 3. – С. 44-46.

**Бернадська Н.І.** Ліна Костенко // Н.І. Бернадська Українська література ХХ ст.: Довідник. – К: Знання-Прес, 2007. – С. 207-218.

**Бернадська Н.І.** «Маруся Чурай» Л. Костенко // Н.І. Бернадська Українська література ХХ ст.: Довідник. – К: Знання-Прес, 2007. – С. 215-218.

**Бернадська Н.І.** Мотиви війни в поезіях Л. Костенко // Н.І. Бернадська Українська література ХХ ст.: Довідник. – К: Знання-Прес, 2007. – С. 208-211.

**Бернадська Н.** Мотиви кохання в поезіях Л. Костенко // Н.І. Бернадська Українська література ХХ ст.: Довідник. – К: Знання-Прес, 2007. – С. 213-215.

**Бернадська Н.І.** Філософські мотиви у віршах Л. Костенко // Н.І. Бернадська Українська література ХХ ст.: Довідник. – К: Знання-Прес, 2007. – С. 211-213.

**Білоцерківець Н.** Легенда: До ювілею Ліни Костенко // Українська культура. – 2000. – № 3. – С. 2.

**Бокий И.** Душа принадлежит человечеству и эпохам: Перечитывая поэзию и судьбу Лины Костенко // Радуга. – 1990. – № 6. – С. 154-162.

**Брюховецький В.С.** Ліна Костенко: Нарис творчості. – К.: Дніпро, 1990. – 262 с.

**Гвоздікова О.В.** Компаративний аналіз вірша Ліни Костенко «Вже почалось, мабуть, майбутнє...» та оповідання Рея Бредбері «Посмішка» // Зарубіжна літ-ра в школі. – 2010. – № 6. – С. 5-6.

**Грибіниченко Т., Козачук Г.** Утвердження безсмертя українського народу в образі співачки Марусі Чурай: За однайменним романом Ліни Костенко // Т. Грибіниченко, Г. Козачук Вчимося писати твір з української літератури: 8-11 класи. – К.: Либідь, 2000. – С. 201-204.

**Гайденко О.** Ліна Костенко: Життя у слові: До 80-річчя від дня народження // Порадниця. –2010.–18 березня. –С. 2.

**Жулинський М.** Лицарство духа: Про творчість Ліни Костенко // Вітчизна. – 2000. – № 3-4. – С. 2-6.

**Задорожна Л.М.** Костенко Ліна // Живиця: Хрестоматія укр. літератури ХХ ст.: У 2 кн. – Кн. 2 / За ред. М.М. Конончука; Упоряд. М.М. Конончук та ін. – К: Твім інтер, 1998. – С. 387-390.

**Іванишин П.** Проза генія, або Роман опору Ліни Костенко: Про роман «Записки українського самашедшого» // Дивослово. – 2011. – № 4. – С. 57-60.

Її неповторність: До 85-річчя від дня народження Ліни Костенко // Літературна Україна. – 2015. – 19 березня. – С. 1,2.

**Ільницький М.** Ліна Костенко // Історія української літератури. В 2-х т. Т. 2: Радянська література. – К: Наукова думка, 1988. – С. 675-683.

**Ковалевський О.** Екзистенціалізм і кордоцентрізм у «Тихій ліриці» Ліни Костенко // Київ. – 2002. – № 1-2. – С. 88-96.

**Кодлюк Я.П., Одинцова .Г.С.** Ліна Костенко // Я.П. Кодлюк, Г.С. Одинцова Сто двадцять розповідей про письменників: Довідник для вчителя початкових класів. – К.: Наш час, 2006. – С. 71-72.

Костенко Ліна // Новий довідник: Укр. мова та література. – К: ТОВ «Казка», 2005. – С. 790-538.

Костенко Ліна // Нові імена в програмі з української літератури: Посібник для вчителя / Упоряд. В.Я. Неділько. – К.: Освіта. – 1993. – С. 217-248.

Костенко Лина // Скларенко В.М. и др. 100 знаменитых женщин Украины. – Харьков: Фолио, 2006. – С. 216-221. – (100 знаменитых).

Костенко Ліна // Українська література. 11 клас: Хрестоматія / Упоряд. О.І. Борзенко, М.П. Сподарець. – 3-тє вид., перероб і доп. – Харків: Веста: Ранок, 2008. – С. 555-556.

Костенко Ліна // Українська Літературна Енциклопедія: В 5 т. Т. 3. – К: «Укр. енциклопедія» ім. М.П. Бажана, 1995. – С. 16-17.

Костенко Ліна // Українські письменники: Довідник. – К.: Велес, 2013. – С. 124-129.

Костенко Ліна // Універсальний довідник старшокласника, абітурієнта, студента: Довід. видання. – К: Видавнича компанія «Воля», 2004. – С. 279.

Костенко Ліна // Усі українські письменники / Упоряд. Ю.І. Хізова, В.В. Щеголева. – Харків: Торсінг плюс, 2008. – С. 167-173.

Костенко Ліна // Усі українські поети / Упоряд. Ю.І. Хізова, В.В. Щеголева. – Харків: Торсінг плюс, 2008. – С. 119-128.

Костенко Ліна // Усі цитати до творів з української літератури. 5-12 класи /Укладач Н.В. Курганова. – Харків: Торсінг плюс, 2006. – С. 404-415.

Костенко Ліна // УСЕ Універсальний Словник-Енциклопедія. – К.: Ірина, 1999. – С. 666.

Краса врятує світ, якщо світ врятує красу: Компаративний філологічний аналіз вірша Ліни Костенко «Вже почалось, мабуть, майбутнє...» та новели Р. Бредбері «Посмішка» // Відродження. – 1994. - № 3. – С. 58-61.

**Краснова Л.** Грані поетичної майстерності Ліни Костенко // Слово і час. – 1995. – № 7. – С. 45-53.

**Краснова Л.** «Летючі катрени» Ліни Костенко // Дивослово. – 1997. – № 5-6. – С. 35.

**Кудрявцев М.** Митець і час: Ідейна проблематика поетичної драми Ліни Костенко // Дивослово. – 1998. – № 8. – С. 11-12.

Ліна Костенко: «В глухі часи загострюється слух...»: До 80-річчя з дня народження // Літературна Україна. – 2010. – 18 березня. – С. 1.

Ліна Костенко – лауреат премії ім. Франческо Петрарки // Літературна Україна. – 1995. – 12 січня. – С. 1.

Ліна Костенко: «Я і зараз не бачу поразки»: Із виступу на презентації історичного роману «Берестечко» // Урядовий кур'єр. – 2010. – 27 березня. – С. 10.

Ліні Костенко присуджена премія імені Франческо Петрарки // Всесвіт. – 1995. – № 7. – С. 172-173.

**Лябах М.** Зболена душа молода і вразлива: До ювілею Ліни Костенко // Вісник Чорнобиля. – 2005. – 19 березня. – С. 3.

**Манойлова О.** Предметний світ поезії Ліни Костенко «Старий годинникар» // Дивослово. – 2009. – № 9. – С. 51-54.

**Моренець В.** Ліна Костенко – цього разу як традиціоналіст // Українська культура. – 1993. – № 9-10. – С. 12-14.

**Никанорова О.** «Душа не створить бутафорський плід...»: Лірика Ліни Костенко // О. Никанорова Поезії одвічна висота: Літературно-критичні статті. – К.: Рад.письменник, 1986. – С. 84-93.

**Оліфіренко С.** Костенко Ліна / С. Оліфіренко, В. Оліфіренко, Л. Оліфіренко // Універсальний літературний словник-довідник. – Донецьк: ТОВ ВКФ «БАО», 2008. – С. 185.

**Орел М.** Не опускаймо очі перед світом: У Ліни Костенко – ювілей // Пенсійний кур'єр. – 2005. – 18 березня. – С. 11.

**Панченко В.** «Поразка – це наука...»: Роман Л. Костенко «Берестечко» // Дивослово. – 2010. – № 3. – С. 39-43.

- Панченко В.** Ржищів Ліни Костенко: Язичницьке дитинство // Літературна Україна. – 2006. – 16 лютого. – С. 1,8.
- Панченко В.** Самотність на верхів'ях: Поезія Ліни Костенко в часи «відлиги» і «заморозків» // Дивослово. – 2005. – № 3. – С. 54-59.
- Поклад Н.** «Але поет природний, як природа...»: До 80-річчя від дня народження Ліни Костенко // Вісник Чорнобиля. – 2010. – 27 березня. – С. 8.
- Проць О.І.** Щоб передати драматизм сьогодення: біблійні мотиви та міфологічні образи в поезії Ліни Костенко // Всесвітня літ-ра в серед. навч. закладах України.–1997. – № 7. – С. 32.
- Рябчук М., Андрушків В.** Українська поезія в австралійській інтерпретації (Галина Кошарська. Творчість Ліни Костенко з погляду поетики експресивності) // Всесвіт. – 1997. – № 3-4. – С. 145.
- Савка М.** Життя на барикадах поезії: До ювілею Л. Костенко // Дивослово. – 2005. – № 3. – С. 60-63.
- Салига Т.** «Віддайте мені дощ. Віддайте мені тишу»: «Вольтова дуга» слова Л. Костенко // Літературна Україна. – 2008. – 17 липня. – С. 5.
- Семенець О.** Поетична логіка поразки й перемоги в романі Ліни Костенко «Берестечко» // Дивослово. – 2002. - № 11. – С. 9-14.
- Сизоненко О.** Зоря і хрест Ліни Костенко: Назустріч діамантовому ювілею // Літературна Україна. – 2005. – 10 березня. – С. 1,6.
- Сизоненко О.** Море Ліниної Поезії: До ювілею Ліни Костенко // Урядовий кур'єр. – 2005. – 19 березня. – С. 7.
- Симоненко В.** Краса без красивостей: Ліна Костенко // Українське слово: Хрестоматія укр. літератури та літературної критики XX ст. – В 3-х кн. – Кн. 3. – К.: Рось, 1994. – С. 198-199.

**Слабошицький М.** Ліна Костенко // Історія української літ-ри ХХ ст. Кн. 2: Підручник / За ред. В. Дончика. – К.: Либідь, 1998. – С. 120-125.

**Слоньовська О.** «Найтяжча кара звалася життям...»: До вивчення роману у віршах Л. Костенко «Маруся Чурай» // Дивослово. – 1996. – № 1. – С. 22-28.

**Солод Ю.** У нев'янучих садах поезії Ліни Костенко // Ю. Солод Українська література: Конспект. – К.: Козаки, 1996. – С. 336-349.

**Ставицька Л.** «О скільки слів, і скільки снів мені насnilося...»: Ліна Костенко // Дивослово. – 2000. – № 3. – С. 26-30.

**Тарнашинська Л.** «Благословенна кожна мить життя...»: Літературна Україна. – 2000. – № 12-13. – С. 5.

**Тарнашинська Л.** Високе небо Ліни Костенко // Українки в історії. – К.: Либідь, 2004. – С. 287-294.

**Топорова А.** Плюнути в дзеркало: Роман Л. Костенко «Записки українського сумашедшого» // Українська культура. – 2011. – № 3. – С. 33-35.

**Унгурян О.** Лина Костенко: «Життя людського строки стислі. Немає часу на поразку»: К 85-летию со дня рождения выдающейся украинской поэтессы // Факты. – 2015. – 19 марта. – С. 14.

**Унгурян О.** Лина Костенко: «Усе іде, але не все минає над берегами вічної ріки»: Выдающейся украинской поэтессе исполнилось 80 лет // Факты. – 2010. – 20 марта. – С. 4.

**Шелест В.** Образні асоціації в поезії Ліни Костенко // Дивослово. – 1994. – № 2. – С. 11-16.

**Шершель Л.** «Поезія – це завжди неповторність, якийсь безсмертний дотик до душі»: До 80-річчя від дня народження Ліни Костенко // Київська правда. – 2010. – 18 березня. – С. 4.

**Югов В.** Крізь тернії – до зірок!..: Ліна Костенко // Голос України. – 2007. – 8 грудня. – С. 12-13.

**Яновська Л.** Високовольтна лінія духу: Треба бути людьми: Презентація історичного роману Ліни Костенко «Берестечко», видрукованого до її 80-річчя // Урядовий кур'єр. – 2010. – 27 березня. – С. 10.

**Яновська Л.** «Це голос наш. Це – пісня. Це - душа»: До 80-річчя від дня народження Ліни Костенко // Урядовий кур'єр. – 2010. – 19 березня. – С. 5.

**Яценко Н.** Військова лексика в історичних романах Ліни Костенко // Дивослово. – 2000. – № 3. – С. 30-32.

### **Розробки уроків та сценарії**

**Андрусенко В.** Кодекс честі як імператив життя: На прикладі життя і творчості Ліни Костенко: Урок-роздум // Дивослово. – 2003. – № 3. – С. 43-48.

**Антонюк Н.** Тестові завдання до теми «Творчість Ліни Костенко» // Дивослово. – 2000. – № 3. – С. 35-37.

**Бойко О.** Нев'янучий сад поезій Ліни Костенко: Урок-дослідження // Дивослово. – 2010. – № 8. – С. 16-20.

**Бондаренко А., Бондаренко Ю.** Поезія Ліни Костенко у формуванні національної самосвідомості учнів: Порівняльний урок // Дивослово. – 1994. – № 4. – С. 34-37.

**Ковальчук О.** «Нехай тендітні пальці етики торкнуту вам серце і вуста»: Етико-гуманістичний зміст інтимної лірики Ліни Костенко: Урок // Дивослово. – 2000. – № 3. – С. 33-35.

**Павлів І.** «Нерівність душ – це гірше, ніж майна!»: Урок – гендерне дослідження за романом Л. Костенко «Маруся Чурай» // Дивослово. – 2010. – № 3. – С. 46-50.

**Панькова Н.** «Поезія – це свято, як любов...»: Урок в 11 класі за творчістю Ліни Костенко // Дивослово. – 2010. – № 3. – С. 51-54.

**Пісківець Т.** Зіткнення унікальності і буденності: Урок вивчення поезії Ліни Костенко «Кольорові миші» у 6 класі // Дивослово. – 2010. – № 3. – С. 44-45.

**Решодько Л.** «Це – голос наш. Це – пісня. Це – душа»: Літературно-музична композиція за романом Ліни Костенко «Маруся Чурай» // Дивослово. – 2008. – № 11. – С. 27-29.

**Сербіна В.Я.** Філософська проблема в поетичній творчості Р.-М. Рільке, М. Цветаєвої та Ліни Костенко: Комбінований урок // Зарубіжна літ-ра в школі. – 2006. – № 11-12. – С. 4-7.

**Слюнкова Г.І.** «На любові тримається світ»: Урок-усний журнал «Книга кохання» за мотивами інтимної лірики Г. Гейне, Лесі Українки, Л. Костенко // Зарубіжна літ-ра в школі. – 2013. – № 13-14. – С. 39-41.

**Стецюк Н.** Духовний олімп України: Літературний вечір, присвячений ювілею Ліни Костенко // Дивослово. – 2000. – № 3. – С. 37-40.

**Химера Н.В.** Відчути, що все починається з любові...: Літературно-музична композиція за творами Й. Акіко, А. Ахматової, Л. Костенко // Всесвітня літ-ра в серед. навч. закладах України. – 2005. – № 2. – С. 66-58.

**Чумак Т.** «Вже почалося, мабуть, майбутнє...»: Читацька конференція за творчістю Ліни Костенко// Дивослово. – 2011. – № 7. – С. 10-17.

**Чумак С.** Проблема вірності і зради у творах Л. Костенко на історичну тематику: Урок засвоєння нових знань // Дивослово. – 2011. – № 7. – С. 17-20.

«Я долю вибрала сама»: Літературний вечір, присвячений творчості української поетеси Ліни Костенко // Збірник сценаріїв. – К., 1993. – С. 23-34.

### **Інтернет-ресурси про Л. Костенко**

<http://uk.wikipedia.org/wiki/> – Костенко Ліна Василівна – Вікіпедія.

<https://uk.wikipedia.org/wik...D0%9A%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%D0%9B%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%92%D0%B0%D1%81%D0%B8%D0%BB%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0> – Костенко Ліна Василівна – Вікіпедія.

<http://www.pisni.org.ua/persons/67.html> – Ліна Костенко. Біографія, пісні.

<http://fakty.ua/197059-lina-kostenko-zhitya-lyudskogo-stroki-stisl-nema-chasu-na-porazku> - Ліна Костенко: «Життя людського строкі стислі. Немає часу на поразку».

[http://www.ukrfoto.net/people\\_21.html](http://www.ukrfoto.net/people_21.html) – Костенко Ліна Василівна (поетеса) Біографія, творчість, бібліографія.

<http://virchi.narod.ru/poeziya/kostenko.htm> - Ліна Костенко. Поетична збірка «Відлуння десятиліття». Біографія.

<http://www.biblos.org.ua/av/LinaKostenko.php> – Ліна Василівна Костенко: Біографія. (Українська поетеса, письменниця).

<http://www.poetryclub.com.ua/metrs.php?id=36&type=biogr> – Костенко Ліна: Біографія, вірші, поезія.

<http://obozrevatel.com/person/lina-kostenko.htm> – Ліна Костенко: біографія, фото, новости, публікации, история жизни.

<http://www.poezия.org/phorum/index.php?showtopic=51> – КАМЕРТОН ПОЕЗІЙ ЛІНИ КОСТЕНКО – Форум Poezia.

<http://www.ukrlib.com.ua/bio/printout.php?id=168> – Ліна Костенко – пісні, біографія...

## Поезії Ліни Костенко

\* \* \*

Страшні слова, коли вони мовчать,  
Коли вони зненацька причаїлись,  
Коли не знаєш, з чого їх початъ,  
Бо всі слова були уже чиїмись.

Хтось ними плакав, мучився, болів,  
із них почав і ними ж і завершив.  
Людей мільярди, і мільярди слів,  
а ти їх маєш вимовити вперше!

Все повторялось: і краса, і потворність.  
Усе було: асфальти й спориши.  
Поезія – це завжди неповторність,  
якийсь безсмертний дотик до душі.

## **«Є вірші – квіти...»**

Є вірші – квіти.  
Вірші – дуби.  
Є іграшки – вірші.  
Є рани.  
Є повелителі і раби.  
І вірші є –  
каторжани.  
Крізь мури в'язниць,  
по тернах лихоліть –  
ідуть, ідуть по етапу століть...

\*\*\*

Мабуть, ще людство дуже молоде.  
Бо скільки б ми не загинали пальці, -  
ХХ вік! – а й досі де–не–де  
трапляються іще неандертальці.  
Подивишся: і що воно таке?  
Не допоможе й двоопукла лінза.  
Здається ж, люди, все у них людське,  
але душа ще з дерева не злізла.

\*\*\*

Тема Чорнобиля в ліриці Ліни Костенко особливо терпка.  
У «Інкрустаціях» зустрічаємо вражаючі мініатюри:

Стоять озера в пригорщах долин.  
Луги цвітуть у придорожній смузі.  
І царствений цибатий чорногуз

поважно ходить в ранній кукурудзі.  
Дівча козу на вигоні пасе.  
Машини мчать, баранки крутять аси.  
Малина спіє... І на все, на все  
лягає пил чорнобильської траси.  
Роса – як смертний піт на травах, на оріxaх.  
Але найбільше стронцію – у стріxах.  
Хто це сказав, що стріхи – традиційні?  
У нас і стріхи вже радіаційні.

\*\*\*

Виходжу в сад, він чорний і худий,  
йому вже ані яблучко не сниться.  
Шовковий шум танечної ходи  
йому на згадку залишає осінь.

В цьому саду я виросла, і він  
мене впізнав, хоч довго придивлявся.  
В круговороті нефатальних змін  
він був старий і ще раз обновлявся.

I він спитав: – Чого ти не прийшла  
у іншу пору, в час мого цвітіння?

А я сказала: – Ти мені один  
о цій порі, об іншій і довіку.

I я прийшла не струшувать ренклод  
і не робить з плодів твоїх набутку.

Чужі приходять в час твоїх щедрот,  
а я прийшла у час твоєого смутку.

Оце і є усі мої права.

Уже й зникало сонце за горбами –  
сад шепотів пошерхлими губами  
якісь прощальні золоті слова...

## **Зміст**

Біографія Ліни Костенко.....	3
Твори Ліни Костенко.....	7
Про життя і творчість Ліни Костенко.....	10
Розробки уроків та сценарії.....	17
Інтернет-ресурси про Л. Костенко.....	19
Поезії Ліни Костенко.....	20